

Saçlarımızla İlgili

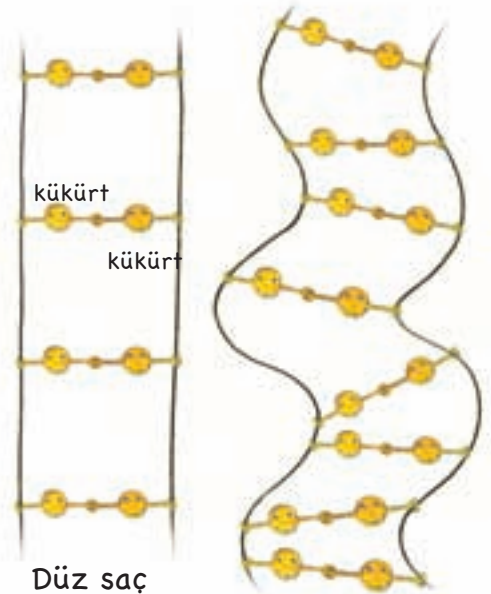
Merak Ettiğimiz O Kadar Çok Şey Var Ki...



Başımızda 100.000
saç kökü bulunur.

Saçlarımız neden kıvrıkcık, dalgalı ya da düz olur?

Saçlarımızın kıvrıkcık, dalgalı ya da düz olması, saç köklerimizden şekline bağlı olarak belirlenir. Saç köklerimizden şekli yassıya yakınsa saçlarımız kıvrıkcık, biraz daha ovalse dalgalı, yuvarlaksa da düz olur. Şimdi bunun nasıl olduğunu anlatalım. Ancak önce saçlarımızın yapısını tanıyalım. Saçlarımız, "keratin" denen bir proteinden oluşur. Keratinin yapısında da kükürt atomları bulunur. Bu kükürt atomları "disülfid bağı" denen özel bağlarla birbirine bağlanır. Kıvrıkcık, dalgalı ya da düz olsun her tip saçta bu bağlardan vardır. Ancak kıvrıkcık saçlarda disülfid bağlarının sayısı daha çok ve düzensizdir. Düz saçlardaysa daha az ve düzenlidir.



Düz saç

Kıvrıkcık saç

Düz saçlar da ve kıvrıkcık saçlarda disülfid bağlarının yerleşimi



Saç köklerimiz yuvarlak da olsa, yassı da olsa eğer büyüklerse saçlarımız kalın telli olur. Tersî durumda da ince telli olur.

Yapısındaki disülfîit bağları sayesinde saçlarımız güçlü bir yapıya sahiptir. Bir saç teli 100 gramlık bir ağırlığı taşıyabilir.

Saçlarımızın rengini ne belirler?

Saçlarımıza rengini "melanin" denen bir renk maddesi verir. Melaninin iki çeşidi vardır. Bunlardan biri, saçlarımıza kıvıl ve sarı rengi verir, diğeriye kahverengi ve siyah rengi verir. Renklerin açıklığı ya da koyuluğı da bu renk maddelerinin miktarına bağılı olarak değışir.



Saçlarımız kesilirken neden canımız acımaz?

Vücudumuzun herhangi bir yeri zarar gördüğünde acı hissederiz. Oysa saçlarımız kesilirken hiç acı hissetmeyiz. Bunun nedeni, saçlarımızda acıyı hissetmemizi sağlayan sinir hücrelerinin bulunmamasıdır. Ancak saçlarımızı tararken ya da çektiğimizde acı hissederiz. Saç köklerimizde sinir hücreleri bulunur. Sinir hücreleri aldıkları uyarıları beynimize iletir. Bunun sonucunda da beynimiz acıyı algılar.

Saç neden beyazlar?

İnsanlar yaşlandıkça saçları beyazlar. Buna, yaş ilerledikçe saç köklerinde biriken "hidrojen peroksit" adlı bir kimyasal madde yol açar. Hidrojen peroksit, saçımıza renk veren melaninin yapımını önler. Buna bağılı olarak da saçlar beyazlar. Normalde her insanın saç köklerinde az da olsa hidrojen peroksit üretilir. Ancak bu hidrojen peroksit hemen su ve oksijene çevrilir. Böylece herhangi bir etkisi olmaz. Ancak yaş ilerledikçe vücudun bu becerisi azalır. Sonuç olarak hidrojen peroksit saç köklerinde birikir ve melanin yapımını önler.

Saçlarımız nasıl uzar?

Saçlarımızın, genellikle dışarıdan görünen kısmından uzadığı düşünülür. Oysa saçlarımız kök kısımlarından uzar. Derimizin altında saç kökleri vardır. Saç köklerimizdeki hücreler bölünerek çoğalır ve bulundukları yere sığamayıp eski hücreleri yukarı doğru iter. Böylece eski hücreler kökün dışına çıkar. Kökün dışına çıkan hücreler ölür ve sert bir yapı kazanır. Bu sürekli böyle devam eder. Sağlıklı bir saç teli bir ay içinde 1-2 cm uzayabilir.

Bir günde yaklaşık
50-100 saç teli
dökülebilir.



Kepek nasıl oluşur?

Kepeğe neden olan şey saç derimizdeki mantarlardır. Hemen herkesin saç derisinde mantar bulunur. Bu mantarlar derimizden salgılanan yağlarla beslenir. Bunun sonucunda da derimize "oleik asit" denen bir madde bırakırlar. Bu madde, saç derisinde bulunan hücrelerin kendini yenileme sürecini bozar. Normal koşullarda saç derimizdeki hücreler sürekli yenilenir. Bu yenilenme sırasında ölü deri hücreler kendiliğinden ufalanarak kaybolur. Ancak sözünü ettiğimiz mantarlar ölü derilerin tam olarak ufalanamadan pul pul dökülmesine yol açar. Bu pul pul dökülen derilere de "kepek" denir.

Şefika Eroğlu Özcan
Çizim: Ayşe İnan Alican